

Nielsen, a.st., side 433 ff., hvor der bl.a. også er en beskrivelse af begrebet frihedsberøvelse.

5. Hvad endelig angår bestemmelserne i grundlovens § 71, stk. 6 og 7, bemærkes det, at disse bestemmelser ikke omfatter frihedsberøvelse, der har hjemmel i lovgivningen om udlændinge.

Der kan i den forbindelse henvises til bl.a. Henrik Zahle, a.st., side 240 ff., og Gorm Toftegaard Nielsen, a.st., side 449.

6. Sammenfattende er det på den anførte baggrund Justitsministeriets opfattelse, at lovforslag nr. L 69 om ændring af udlændingeloven ikke rejser spørgsmål i forhold til grundlovens § 71.«

Spørgsmål 31:

Ministeren bedes indhente et notat fra Justitsministeriet, der belyser hvorvidt melde- og opholdspligten efter lovforslaget - og konsekvent administreret efter en vedtagelse af lovforslaget - vil være en frihedsberøvelse, der strider mod grundloven og konventionerne.

Svar:

Justitsministeriet har oplyst følgende:

»1. Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis vedrørende Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 5 om ret til frihed og sikkerhed, at der ved vurderingen af, om der foreligger frihedsberøvelse i artikel 5's forstand, skal tages udgangspunkt i sagens konkrete omstændigheder, og at en række kriterier, såsom type, varighed, virkning og måden hvorpå foranstaltningen bliver gennemført, skal tages i betragtning, jf. herved *Guzzardi mod Italien*, dom af 6. november 1980, præmis 92.

Det følger af den nævnte doms præmis 94, at særlig overvågning ledsaget af krav om tvungen bopæl i et bestemt område ikke i sig selv udgør frihedsberøvelse i artikel 5's forstand. Det anføres dog samtidig, at det ikke følger heraf, at implementeringen af en sådan foranstaltning aldrig vil kunne medføre, at der foreligger frihedsberøvelse.

Som det fremgår af afsnit 4 i lovforslagets almindelige bemærkninger, indebærer de foreslåede bestemmelser om at skærpe meldepligten samt styrke kontrollen med, at påbuddet om at tage ophold i Center Sandholm overholdes, indgreb, der er omfattet af artikel 2 (om frihed til valget af opholdssted) i 4. Tillægsprotokol til Den

Europæiske Menneskerettighedskonvention. Det følger af den nævnte bestemmelse, at enhver, der lovligt befinder sig på en stats område, inden for dette skal have ret til at færdes frit og til frit at vælge sit opholdssted. Beskyttelsen omfatter også udlændinge, herunder udlændinge, der er på tålt ophold. Retten er dog ikke absolut, idet der kan gøres indgreb i denne ret, hvis det er i »overensstemmelse med loven« og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til bl.a. den nationale sikkerhed og den offentlige orden. Det indebærer bl.a., at indgrebet skal være proportionalt i hvert enkelt tilfælde.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1, at det forudsættes, at politiet som udgangspunkt pålægger de udlændinge på tålt ophold, som er pålagt at tage ophold i Center Sandholm, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 8, daglig meldepligt hos politiet i centret, og at politiet således kun vil kunne undlade at pålægge daglig meldepligt, hvis det vil være uproportionalt i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, eller hvis der foreligger særlige grunde, f.eks. sygdom.

Derudover fremgår det af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 4, vedrørende forslaget om en styrket kontrol med overholdelse af påbud om at tage ophold i Center Sandholm, at et sådant påbud indebærer, at den pågældende skal bo i centret og som udgangspunkt overnatte dér. En udlænding, som er pålagt at tage ophold i Center Sandholm, må således alene overnatte uden for centret, hvis der er en særlig begrundelse herfor, f.eks. at udlændingen er blevet indlagt på hospital, eller der er alvorlig sygdom i udlændingens nærmeste familie eller lignende. Det er i den forbindelse anført, at der altid skal foretages en konkret vurdering af, om indgrebet er proportionalt, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 4.

2. Justitsministeriet har oplyst, at proportionalitetsbetragtninger indebærer, at de pågældende – uanset påbud om opholds- og meldepligt – i det daglige vil skulle have en bevægelsesfrihed i et sådant omfang, at der ikke pålægges uproportionale restriktioner med hensyn til de pågældendes ret til at færdes uden for Center Sandholm. F.eks. vil meldepligt ikke kunne pålægges kl. 12 midt på dagen eller på skiftende tidspunkter alle ugens dage. Derimod vil meldepligten f.eks. kunne pålægges hver morgen, eksempelvis kl. 9.